

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. január 31.
(OR. en)

5871/23

COH 8
SOC 58
AGRISTR 5
PECHE 30
CADREFIN 9
POLGEN 7

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. január 30.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 39 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK Európai strukturális és beruházási alapok A program 2014 és 2020 közötti végrehajtására vonatkozó éves végrehajtási jelentések 2022. évi összefoglaló jelentése

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 39 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2023) 39 final

Brüsszel, 2023.1.30.
COM(2023) 39 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

**Európai strukturális és beruházási alapok
A program 2014 és 2020 közötti végrehajtására vonatkozó éves végrehajtási jelentések
2022. évi összefoglaló jelentése**

{SWD(2023) 22 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Európai strukturális és beruházási alapok

A program 2014 és 2020 közötti végrehajtására vonatkozó éves végrehajtási jelentések 2022. évi összefoglaló jelentése

1. BEVEZETÉS

2021-ben az európai társadalomra továbbra is hatással volt a népegészségügyi válság. A Covid19-variánsok egymást követő hullámai próbára tették gazdaságaink rezilienciáját. A nehéz feltételek ellenére az európai strukturális és beruházási alapok (a továbbiakban: esb-alapok) továbbra is támogatták az embereket, a vállalatokat és a regionális hatóságokat. Ez pedig hozzájárult mind az egészségügyi válság, mind a gazdasági válság következményeinek enyhítéséhez.

Miközben az esb-alapok a köz- és magánberuházásokat és a hosszú távú projekteket támogatják szükség esetén, az egészségügyi válság során bevezetett rugalmassági mechanizmusok az emberek, a vállalatok és a regionális hatóságok támogatását tették lehetővé, segítve őket a Covid19-világjárvány hatásainak ellensúlyozásában. A kísérő intézkedések az egészségügyre, a csökkentett munkaidős foglalkoztatásra és a kkv-k forgótőkéjére fordított kiadások növelésére összpontosítottak.

A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret (az uniós költségvetés) legnagyobb beruházási eszközeként az esb-alapok az európai régiók területi, gazdasági és társadalmi kohézióját, valamint a régiók rezilienciáját és az elmúlt években tapasztalt válságból való kilábalását támogatják. Az esb-alapok a következők:

- az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA),
- az Európai Szociális Alap (ESZA),
- a Kohéziós Alap,
- az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA),
- az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA).

Az esb-alapok végrehajtási időszaka tíz év ⁽¹⁾, amelyből 2021 a nyolcadik év volt. Ez a jelentés az 1303/2013/EU rendelet 53. cikkében előírtaknak megfelelően az esb-alapok pénzügyi végrehajtásának változásait mutatja be egészen 2021 végéig ⁽²⁾. Bemutatja a 2014–2020-as programozási időszak tagállamok által bejelentett kumulatív eredményeit, valamint az esb-alapok programjainak a Covid19-világjárványra adott válaszingtézkedéseivel kapcsolatban szerzett első benyomásokat.

A beruházások teljes összege 2021 végén 731 milliárd EUR-t tett ki, amelyből az uniós finanszírozás 535 milliárd EUR volt. A teljes tervezett költségvetés közel

⁽¹⁾ Az [\(EU\) 2020/2220 rendelet](#) két évvel meghosszabbította az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap hatályos végrehajtási időszakát, hogy a tagállamok és a Bizottság előkészíthessék az ahhoz szükséges valamennyi elemet, hogy a közös agrárpolitika (KAP) új jogi keretét a KAP-stratégiai tervekre alkalmazni lehessen.

⁽²⁾ Az adatok – amennyiben rendelkezésre állnak – a pénzügyi végrehajtás 2022. szeptember 30-ig elért részleges előrehaladását is mutatják.

90 milliárd EUR-val nőtt, főként a kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatás (REACT-EU) keretében a Covid19-világjárvány elleni küzdelemre rendelkezésre bocsátott többletforrásoknak, valamint a közös agrárpolitika költségvetése meghosszabbításának köszönhetően. Az alapok Európa jövője szempontjából kulcsfontosságú szakpolitikai célkitűzéseket határoznak meg, többek között a következőket:

- az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés fokozása,
- a közigazgatás intézményi kapacitásának megerősítése,
- a területfejlesztés és városfejlesztés és a területi együttműködés (Interreg) fokozása.

2021 végére a tagállamok már a kohéziós politikai alapok több mint 64 %-át megkapták. Abszolút értékben a 2021-ben kifizetett 66 milliárd EUR a Bizottság által a 2014–2020-as finanszírozási ciklus során teljesített éves kifizetések legmagasabb szintjét képviseli. A rendelkezésre álló legfrissebb pénzügyi adatok szerint a Bizottság 2022. október végéig 297 milliárd EUR-t fizetett ki a 2014–2020-as kohéziós politikai programokra, ami a tervezett források mintegy 74 %-át teszi ki, így 104 milliárd EUR még kifizetendő összeg maradt.

A 2014–2020-as időszakban az esb-alapok a következőkhöz járultak hozzá:

- több mint 4 millió vállalkozás támogatása,
- több mint 310 000 új munkahely teremtése az EU különböző régióiban,
- 460 000 háztartás energiahatékonyságának javítása,
- a megújuló energiaforrásokból származó energiatermelési kapacitás növelése több mint 3 600 MW-tal (ami körülbelül 1 800 szélturbinának felel meg),
- a középületek éves primerenergia-fogyasztásának 2,6 terawattóra/év mértékben történő csökkentése (ami mintegy 720 000 háztartás által egy teljes évben fogyasztott villamos energia mennyiségének felel meg),
- további 500 000 energiafelhasználó bekapcsolása intelligens energiahálózatokba,
- 55,2 millió ember segítése a foglalkoztatás, a társadalmi befogadás vagy az oktatás révén,
- több mint 2,3 millió projekt támogatása a mezőgazdasági ágazatban és a vidéki térségekben,
- több mint 44 000 munkahely megtartása és több mint 6 000 új munkahely teremtése a halászati és akvakultúra ágazatban.

Az esb-alapok programjainak 2021. évi végrehajtásáról a tagállamok által bejelentett információk csupán egy meglehetősen dinamikus helyzetben készült pillanatképet adnak. A programok továbbra is használják az uniós forrásokat a világjárvány hatásainak kezelésére, miközben követik eredeti stratégiai céljaikat – jóllehet jelentősen megváltozott kontextusban. Az uniós országok kihasználták a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezések (CRII és CRII+) révén biztosított további rugalmassági mechanizmust, valamint a Next Generation EU helyreállítási csomag – ideértve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt és a REACT-EU-t is – révén rendelkezésre bocsátott többletforrásokat.

Ukrajna 2022. évi orosz megszállása hatást gyakorolt a programok végrehajtására. A tagállamok – a Bizottság támogatásával – a gyorsan változó környezethez való alkalmazkodás és a felmerülő kihívások kezelése érdekében többször kiigazították programjaikat. A Bizottság által 2022 márciusában javasolt és 2022 áprilisában

elfogadott, az Európában lévő menekültekre irányuló kohéziós fellépés (CARE) további rugalmassági mechanizmust biztosított a kohéziós politika finanszírozásában, hogy támogassa azokat a tagállamokat, amelyek befogadják az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja elől menekülőket. A civil társadalmi szervezetekkel és a helyi hatóságokkal folytatott szoros együttműködés révén az esb-alapok azonnali segélyintézkedéseket támogattak a menekültek lakhatása és egészségügyi ellátása terén. Támogatták továbbá a hosszú távú integrációt a foglalkoztatás, az oktatás és a társadalmi befogadás területén, beleértve a képzést, a nyelvtanfolyamokat, a tanácsadást, a coachingot, a pszichológiai segítségnyújtást, a jogi támogatást, valamint az olyan szolgáltatásokhoz való hozzáférést, mint a gyermekgondozás, az egészségügyi ellátás és a szociális szolgáltatások.

A lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek példa nélküli beáramlásán kívül az Ukrajna elleni orosz invázió a nyersanyagárak drágulását is okozta, többek között az energia- és élelmiszerárak drágulását is, új szűk keresztmetszeteket idézett elő az ellátási láncban, és megzavarta a munkaerőpiacot. A kohéziós alapok továbbra is támogatják a tagállamokat e kihívások kezelésében azáltal, hogy maximális rugalmasságot biztosítanak a kohéziós politikai beruházások végrehajtásához a Bizottság által 2022 júniusában javasolt és 2022 októberében elfogadott, a területeknek nyújtott rugalmas támogatás (FAST-CARE) révén. A FAST-CARE mindkét programozási időszakban – a 2014–2020-as és a 2021–2027-es programozási időszakban is – bevezetett változásokat, amelyek a következőkre összpontosítanak: i. adminisztratív egyszerűsítések, ii. nagyobb rugalmasság a három kohéziós politikai alap felcserélhető felhasználása és a már befejezett projektek finanszírozása tekintetében, valamint iii. további likviditás a REACT-EU-ból származó megnövelt előfinanszírozás révén, valamint annak kérelmezési lehetősége, hogy a költségeket 100 %-ban az uniós költségvetésből fedezzék, a nemzeti költségvetésből történő társfinanszírozás nélkül.

A Bizottság emellett a 2014–2020-as kohéziós politika célzott módosításai révén is igyekszik kezelni az aktuális energiaválságot (SAFE – a megfizethető energia támogatása) a REPowerEU-javaslatról folytatott tárgyalások összefüggésében. Az Európai Parlament és a Tanács 2022. december 14-én jutottak politikai megállapodásra a REPowerEU és a SAFE csomagokról, amelyek értelmében a tagállamok a 2014–2020-as időszak kohéziós politikai forrásainak legfeljebb 10 %-át felhasználhatják 100 %-os uniós társfinanszírozással a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, valamint az energiaárak emelkedése, a csökkentett munkaidő és azzal egyenértékű programok által különösen érintett kkv-k támogatása érdekében.

2. A VÉGREHAJTÁS ÁTTEKINTÉSE

2.1. Pénzügyi végrehajtás ⁽³⁾

**731 milliárd EUR
összegű
beruházás az
uniós régiók**

⁽³⁾ A pénzügyi végrehajtás esb-alapok és tagállamok szerint lebontott részleteit a mellékletek tartalmazzák.

számára

Az öt esb-alap 535 milliárd EUR-t kötött le a 2014–2020-as költségvetési programozási időszakban. A nemzeti társfinanszírozással kiegészülve ezek az alapok összesen 731 milliárd EUR beruházást mozgósítottak (a REACT-EU-forrásokat, valamint a közös agrárpolitika második pillérének kiterjesztését is ideértve). A projektek kedvezményezettjeinél felmerült költségek 2023 végéig támogathatók az esb-alapokból folyósított társfinanszírozással ⁽⁴⁾.

A tagállamok által az esb-alapokból történő támogatásra **kiválasztott projektek** összes költsége 2021 végéig 746 milliárd EUR, ami a teljes előirányzat 102 %-a ⁽⁵⁾. Az alábbi ábra relatív értékben mutatja be a projektkiválasztás és a projektkifizetés alakulását a végrehajtási ciklus során.

2021 végéig a tagállamok részére összesen nettó 252 milliárd EUR kifizetés történt (a kohéziós politika esetében a teljes időszak alatt a tervezett uniós összeg 64 %-a). Figyelembe véve mind a programok magas érettségi fokát, mind a válságelhárításként biztosított rugalmassági mechanizmusokat, ideértve a 100 %-os uniós finanszírozást is, 2021-ben egyértelműen növekedtek a programok számára teljesített uniós kifizetések. A korábbi programozási időszakok tapasztalatai arra utalnak, hogy a kiadási arány a programok lezárásáig tovább gyorsul. 2021-ben 65 millió EUR-t vontak vissza ⁽⁶⁾.

A kohéziós politika esetében a 2022. szeptemberi pénzügyi adatok megerősítik, hogy a kiadások továbbra is jelentősek. Tíz hónap alatt 45 milliárd EUR összegű további kiadásról számoltak be, amely a tervezett összeg 74 %-ára növelte a kifizetéseket. Tekintettel arra, hogy a nemzeti közigazgatás általában a pénzügyi év vége felé nyújt be visszatérítési kérelmeket a Bizottsághoz, ez a számadat 2022 hátralévő hónapjaiban várhatóan tovább fog emelkedni.

⁽⁴⁾ Az EMVA esetében a költségek 2025 végéig támogathatók.

⁽⁵⁾ Ez a csekély mértékű túlzott kiosztás tartalékot teremt arra az esetre, ha egyes projektek a végrehajtás során kudarcba fulladnak, vagy ha többletpénz válik elérhetővé, így biztosítják a források optimális felhasználását.

⁽⁶⁾ Ez a számadat az ERFA és a KA esetében 17 millió EUR, az ESZA esetében 16 millió EUR, az ETHA tekintetében pedig 32 millió EUR összegű visszavonást foglal magában. 2021-ben az EMVA esetében nem került sor kötelezettségvállalás visszavonására.

2.2. Az esb-alapok legfontosabb eredményei

A 2014–2020-as szabályozási keret közös mutatókat tartalmaz az egyes uniós alapokra vonatkozóan, amelyek lehetővé teszik a beruházási intézkedések, az outputok és az eredmények Bizottság általi éves összesített uniós nyomon követését.

A tagállamok által 2021 végéig jelentett összesített fő teljesítményadatok a következők voltak:

- 4 millió vállalkozás részesült támogatásban az esb-alapokból finanszírozott projektek révén ⁽⁷⁾,
- 310 000 új munkahely jött létre ERFA-támogatással,
- 3 600 MW megújulóenergia-termelési többletkapacitás telepítése (ami körülbelül 1 800 szélturbinának felel meg),
- a középületek éves primerenergia-fogyasztása 2,6 terawattóra/év mértékben csökkent (ami mintegy 720 000 háztartás által egy teljes évben fogyasztott villamos energia mennyiségének felel meg),
- 500 000 energiafelhasználó bekapcsolása intelligens energiahálózatokba,
- 55,2 millió résztvevő részesült az ESZA és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés által támogatott projektekből,
- 8,8 millió résztvevő szerzett képzést az ESZA-támogatásnak köszönhetően,
- 2,3 millió projekt részesült támogatásban a mezőgazdasági ágazat és a vidéki vállalkozások fokozott versenyképességének elősegítése, valamint a vidéki térségekben a munkahelyteremtés és a munkahelyek megőrzése érdekében,
- 34 millió hektár mezőgazdasági terület, vagyis a mezőgazdasági hasznosítású területek 19,5 %-a került kiválasztásra területgazdálkodási támogatásra a biológiai sokféleség jobb megőrzése érdekében,
- a teljes vidéki népesség 64 %-át (184,8 millió embert) ér el az EMVA által támogatott helyi fejlesztési stratégiákat végrehajtó több mint 3 650 LEADER helyi akciócsoport.

2.3. A Covid19-világjárvánnyal kapcsolatos válaszingtézkedések

39,6 milliárd EUR-t injeztáltak a világjárvány elleni küzdelembe és további rugalmasság

⁽⁷⁾ Valamennyi esb-alap célja a vállalkozások támogatása. A projektek az ERFA keretében 2 millió vállalkozást, az ESZA keretében 1,7 millió mikro-, kis- és középvállalkozást, az EMVA keretében pedig 390 000 vidéki vállalkozást támogattak.

2021 folyamán az európai társadalmakat a vírusvariánsok egymást követő hullámai sújtották. A közösségeknek és a gazdaságnak okozott károk elleni küzdelemben továbbra is a nemzeti, regionális és helyi hatóságok álltak a frontvonalban.

A Covid19-világjárványra válaszul az EU elfogadta az eddigi legnagyobb helyreállítási csomagot annak érdekében, hogy a válságból reziliensebbé válva lábáljon ki, és támogassa Európa digitális és zöld átállását a Next Generation EU keretében.

A kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatások (a REACT-EU) keretében 50,6 milliárd EUR összegű új forrás támogatta a 2014–2020-as strukturális alapok keretében végrehajtott válságelhárítási intézkedéseket.

A Next Generation EU keretében használt legelső eszköz a REACT-EU volt; az első kifizetést 2021. június 28-án teljesítették. A finanszírozást két részletre osztották: a források többsége 2021-ben (39,6 milliárd EUR), a fennmaradó rész pedig 2022-ben (10,8 milliárd EUR) állt rendelkezésre programozásra. A Bizottság gyorsan intézkedett annak érdekében, hogy kellő időben forrásokat bocsásson rendelkezésre a világjárvány elleni küzdelemhez és a gazdaság támogatásához. Mindössze három hónappal a REACT-EU rendelet ⁽⁸⁾ elfogadását követően jóváhagyta a 2021-ben rendelkezésre álló források több mint 90 %-át, lehetővé téve az irányító hatóságok számára, hogy megkezdjék a rendelkezésre álló többletforrások felhasználását.

A finanszírozás egészségügyi intézményekhez, kutatókhoz, vállalkozástulajdonosokhoz, munkavállalókhöz és kiszolgáltatók személyekhez jutott el. 2022. októberig 7,1 milliárd EUR-t különítettek el zöld beruházásokra (ebből 6,1 milliárd EUR-t éghajlat-politikai intézkedésekre), 3,1 milliárd EUR-t pedig a digitális gazdaságra; 8 milliárd EUR-t különítettek el a vállalkozásokra és a vállalkozások támogatására; 7,1 milliárd EUR-t az egészségügyi ágazatra és 10 milliárd EUR-t a munkaerőpiaci intézkedésekre.

A Covid19-specifikus mutatókról szóló nemzeti jelentéstételből származó fő értékek – beleértve a REACT-EU-támogatáshoz való első hozzájárulást is – az alábbi előzetes eredményeket jelzik 2021 végéig ⁽⁹⁾:

- Az egészségüghöz kapcsolódó kiadásokra vonatkozó Covid19-mutatók alatt: 2021 végéig az összesen 3,7 milliárd EUR-s tervezett összeg 42 %-át jelentették be elköltötként.
- Az egészségüghöz kapcsolódó outputok fő Covid19-specifikus mutatói magas végrehajtási arányt mutatnak:
 - a tagállami programokban meghatározott, célként kitűzött 3,4 milliárd egyéni védőeszközből a jelentések szerint 84 % teljesült,
 - a célként kitűzött 13 000 új lélegeztetőgépből a jelentések szerint 11 000-nél több lélegeztetőgép (84 %) beszerzése teljesült.

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/2221 rendelete (2020. december 23.) az 1303/2013/EU rendeletnek a Covid19-világjárvány és társadalmi következményei okozta válság elhárításának előmozdítását és a zöld, digitális és reziliens gazdasági helyreállítás előkészítését támogató kiegészítő források és az azokkal kapcsolatos végrehajtási rendelkezések tekintetében történő módosításáról (REACT-EU) (HL L 437., 2020.12.28., 30. o.).

⁽⁹⁾ Ez az információ a kohéziós nyílt hozzáférésű adatok platformján a [Covid19-eredménytáblán](#) érhető el.

- A kkv-k forgótőkéjének 12,4 milliárd EUR összegű szükséghelyzeti támogatására (támogatások és kölcsönök) vonatkozó célkitűzéssel kapcsolatban a cél 70 %-a teljesítettnek minősült. A több mint 1 millió kkv forgótőkével való támogatására vonatkozó célkitűzés esetében a jelentések szerint 2021 végére a cél 78 %-át érték el, mintegy 805 000 vállalkozás támogatásával.

A kohéziós politika belül az ESZA az elsődleges forrása a szociális szolgáltatások támogatásának, a foglalkoztatás megtartásának és a kiszolgáltatott csoportok támogatásának, összhangban a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervvel. Ez például a csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása, az egészségügyi dolgozók kiegészítő bérezése, informatikai felszerelések, védőeszközök és a kiszolgáltatott csoportoknak biztosított szolgáltatások előmozdítása révén valósult meg.

Az EMVA keretében a Covid19-válság által különösen sújtott mezőgazdasági termelőknek és vidéki vállalkozásoknak ideiglenes likviditási támogatás nyújtása céljából létrehozott intézkedést 14 tagállamban több mint 40 nemzeti vagy regionális vidékfejlesztési program keretében hajtották végre, összesen 1 milliárd EUR tervezett közkiadással (beleértve a nemzeti társfinanszírozást is). 2021 végéig az intézkedésre elkülönített 700 millió EUR 90 %-át (a nemzeti társfinanszírozással együtt 1 milliárd EUR tervezett teljes közkiadási összeg) hajtották végre, ami több mint 560 000 mezőgazdasági üzem és 6 500 kkv támogatásban részesülését tette lehetővé. E kiadás 92 %-át mezőgazdasági termelők kapták.

Az EHA szükséghelyzeti támogatást vezetett be a halászati tevékenységek ideiglenes szüneteltetése, valamint a termelésnek és a feldolgozásnak a pandémia összefüggésben történő felfüggesztése vagy csökkentése miatti veszteségek kompenzálására. Az EHA pénzügyi keretösszege 189 millió EUR-t különítettek el a Covid19-világjárvány hatásának enyhítésére, amelynek a felét a halászati tevékenységek ideiglenes szüneteltetésére allokálták. Ez a 2021 végén lekötött teljes EHA-finanszírozás 3,8 %-ának felel meg.

Példák a Covid19-válság elhárításához hozzájáruló, esb-alapok által finanszírozott projektekre:

Görögországban az ESZA olyan egészségügyi szakemberek, többek között orvosok, ápolók és egyéb alkalmazottak felvételét támogatta, akik egészségügyi szolgáltatásokat nyújtanak, és kulcsszerepet játszanak az egészségügyi intézmények struktúrájában, felkészültségében és rezilienciájában. A görög egészségügyi szolgáltatásokat érintő munkaerőhiány kezelése érdekében a projekt a potenciális Covid19-esetek szűrésében, korai felismerésében és kezelésében, valamint a Covid19-hez nem kapcsolódó krónikus vagy akut betegségben szenvedő személyek gondozásában részt vevő személyi állomány létszámának növelésére összpontosított.

A franciaországi Új-Aquitániában (Nouvelle-Aquitaine) székhellyel rendelkező [Delvert Mécanique](#) pénzügyi támogatásban részesült a gyártás korszerűsítése céljára. Az ipari, védelmi, vasúti és autósportpiac számára munkadarabokat gyártó vállalatot súlyosan érintette az egészségügyi válság. Az ERFA-támogatás lehetővé teszi a vállalat számára, hogy termelékenyebb legyen, a következő 3 évben 20 %-kal növelje forgalmát, és új alkalmazottakat vegyen fel.

Ausztriában a REACT-EU-források a karintiai székhelyű [Kioto Solar](#) vállalatot támogatták. Az ERFA 1,4 millió EUR-val járult hozzá az épületek homlokzatába

integrálható napelemmodulok új gyártósorához szükséges gépek beszerzéséhez. Ezek az innovatív, intelligens és esztétikus modulok az épületeket valóságos naperőművekké alakítják át. Az új gyártósornak köszönhetően a cég St. Veit-i telephelyén kettős felhasználású (téli kert, homlokzat, autóbeálló, tetőfedési megoldások stb.) napelemmodulok gyárthatók automatikusan.

Réunion francia legkülső régióban az ERFA 8 millió EUR-t fordított arra, hogy segítse az idegenforgalmi vállalkozásokat tevékenységük fenntartásában és fokozatos újraindításában. Ez a kkv-k forgótőkájének átalánytámogatása formájában valósult meg, amely hozzájárult a régiót nagyon súlyosan érintő Covid19-járvány által okozott negatív hatások csökkentéséhez. Ezt a rendszert első alkalommal egy erre a célra létrehozott digitális platformon keresztül vezették be, minimálisra csökkentve a bürokráciát.

A Covid19-világi járvány jelentős változásokat hozott a litván pénzügyi piacon és gazdaságban. A Covid19 által okozott gazdasági válság miatt a mezőgazdasági vállalkozásoknak csupán 15 %-a tudta saját forrásaiból fedezni rövid lejáratú kötelezettségeit. Az EMVA támogatásával létrejött egy pénzügyi eszköz, amely legfeljebb 200 000 EUR összegű kedvezményes hiteleket biztosít a mezőgazdasági kisüzemek és a fiatal mezőgazdasági termelők forgótőkájéhez és/vagy beruházásaihoz. 2022 szeptemberéig 2,7 millió EUR összértékű hitelkérelmet nyújtottak be.

3. VÉGREHAJTÁS A LEGFONTOSABB TÉMÁK SZERINT

A következő szakaszok fő szakpolitikai területenként tekintik át az esb-alapok eredményeit a tagállamok által 2021 végén bejelentettek szerint.

3.1. Intelligens növekedés

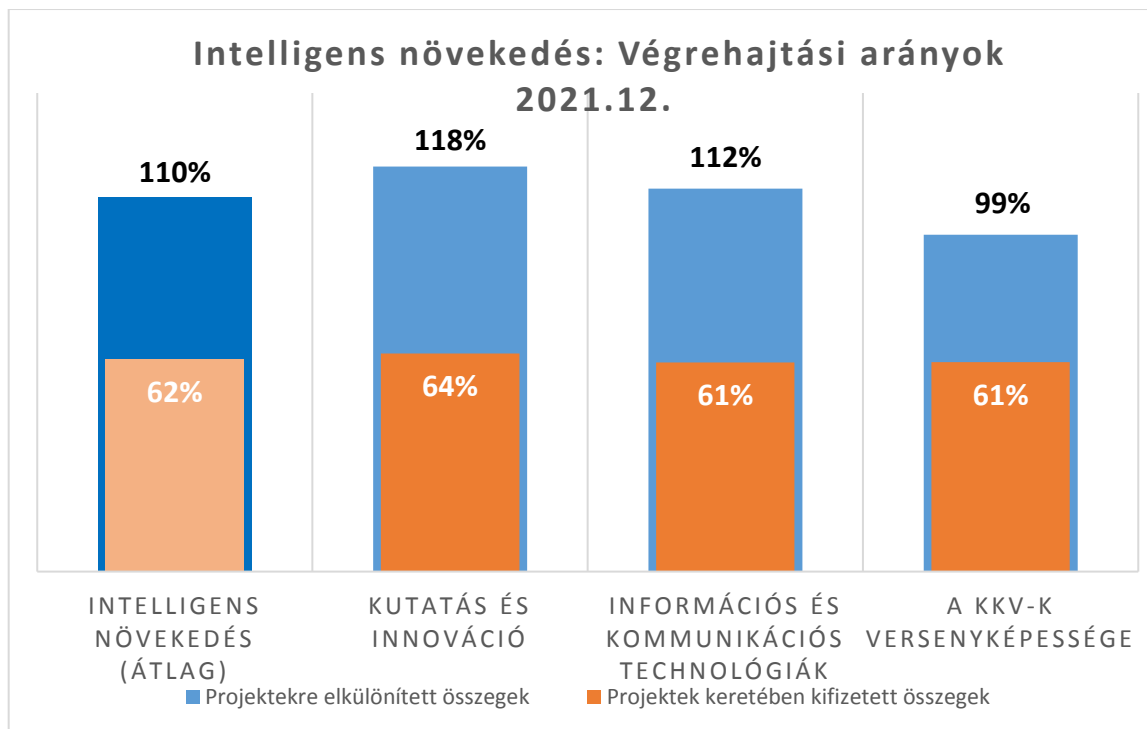
Az intelligens növekedésbe irányuló beruházások a teljes esb-finanszírozás mintegy 29 %-át teszik ki. Több mint 212 milliárd EUR áll rendelkezésre a három intelligens célkitűzésre: kutatás és innováció (70 milliárd EUR), információs és kommunikációs technológiák (18 milliárd EUR) és a kkv-k versenyképessége (124 milliárd EUR) ⁽¹⁰⁾.

**212 milliárd EUR
az intelligens
növekedésre**

2021 végére a tagállamok 225 milliárd EUR-t, azaz az összes rendelkezésre álló finanszírozás 110 %-át¹¹ különítették el az e három célkitűzésre irányuló projektekre (az alábbi ábrán *projektekre elkülönítettként* feltüntetve), és 131 milliárd EUR, vagyis az előirányzat 62 %-a, már kifizetésre került a projektek kedvezményezettjei számára (*projektek keretében kifizetett*). Ez az előző évhez képest 8 százalékpontos növekedést jelent, ami jó kiadási ütemet mutat az esb-alapok esetében. Az alábbi ábra a három célkitűzés végrehajtási arányának részletesebb bontását, valamint az intelligens növekedési csoportnak megfelelő átlagot mutatja be.

⁽¹⁰⁾ A fő szakpolitikai területekre vonatkozó összesített összegek meghaladják az 1.1. mellékletben szereplő tematikus célkitűzések szerinti konkrét összegeket. Ez a „több tématerületet felölelő célkitűzések” alatt bejelentett beruházások újraelosztásának tudható be.

⁽¹¹⁾ A kiválasztott összeg meghaladja a tervezett összeget, így biztosítva a jobb felhasználást arra az esetre, ha egyes projektek a végrehajtás során kudarcba fulladnának, vagy ha többletpénz válna elérhetővé.

Az esb-alapoknak a kutatás és az innováció előmozdítására való felhasználása kulcsfontosságú ahhoz, hogy a tagállamok és a régiók megteremthessék az innovációhoz, kutatáshoz és fejlesztéshez szükséges feltételeket. Az innováció intelligens szakosodási stratégiák révén történő támogatása kulcsfontosságú az Unió számos prioritása, különösen az európai zöld megállapodás, az emberközpontú gazdaság, valamint Európa digitális korra való felkészítése szempontjából.

2021 végéig a **kutatás és innováció** területén jelentős eredmények születtek. Például az uniós támogatás eredményeként több mint 60 000 vállalkozás működött együtt kutatóintézetekkel (a célérték 94 %-a), és körülbelül 30 000 vállalkozás vezetett be új termékeket a piacra (a célérték 95 %-a).

Az esb-alapok jelentősen hozzájárulnak az európai gazdaság **digitális átállásához** azáltal, hogy javítják az infokommunikációs infrastruktúrát, továbbá új generációs technológiák és készségek birtokába juttatják az embereket, a vállalkozásokat és a hatóságokat. Az ERFA által támogatott kiválasztott projekteknek köszönhetően több mint 6,3 millió háztartás számára érhető el a jobb széles sávú hozzáférés. 2023 végére várhatóan mintegy 12 millió háztartás fogja a jobb széles sávú hozzáférés előnyeit élvezni. A vidéki térségekben több mint 1 900 beruházási művelet részesült az infokommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítását célzó, összesen több mint 1,1 milliárd EUR összegű EMVA-támogatásban. A vidéki térségekben több mint 5,1 millió ember jutott jobb informatikai infrastruktúrához vagy szolgáltatásokhoz.

Az esb-alapok létfontosságú támogatást nyújtanak a vállalkozások növekedéséhez, termelékenyebbé és versenyképesebbé válásához, valamint ahhoz, hogy a vállalkozások innovatív megoldásokat vezessenek be. A tervek szerint összesen 124 milliárd EUR (a teljes költségvetés 17 %-a) **az európai kkv-k versenyképességének** javítására irányul, ami a költségvetés egyetlen legnagyobb célkitűzése. Eddig a tervezett összeg 99 %-át különítették már el projektekre, 61 %-át pedig már elköltötték.

Például az uniós támogatásban részesülő kkv-k száma 2021-ben 2 millióra nőtt (az előző évi 1,4 millióhoz képest), ami azt az enyhítő hatást mutatja, amelyet az uniós alapok fejtek ki azáltal, hogy megóvták a vállalkozásokat a Covid19-világjárvány okozta csapásoktól és a járvány pénzügyi következményeitől.

Példák az intelligens növekedéshez hozzájáruló, esb-alapok által finanszírozott projektekre:

Az ERFA biztosította segítséggel a lengyelországi Lubelskie (Lublin) vajdaságban található Puławyban a [MakeGrowLab](#) induló vállalkozás mikroorganizmusok felhasználásával biomasszából előállított anyagot fejlesztett ki. A Scoby Packaging Materials® nagy teljesítményű nanoszál, amelyet mikrobákból állítanak elő a fölösleges helyi élelmiszerek/italok értéknövelő újrahasznosítása révén. A műanyag csomagolás alternatívájaként, valamint tároló edényként is használható élelmiszerekhez, vegyipari anyagokhoz, kozmetikai termékekhez és textíliákhoz. A termék környezetbarát és globális szinten innovatív.

A spanyolországi Kanári-szigetek legkülső régióban végrehajtott „[Olympe Boxes 2020](#)” startup-akcelerátor-program előmozdította a vállalkozói szellemet, és szolgáltatásokat kínált a technológiai vállalkozók számára. Ez a projekt az ERFA-finanszírozás segítségével 73 vállalkozónak nyújtott tanácsadási szolgáltatásokat, lehetővé téve 32 induló vállalkozás számára, hogy innovatív ötletek megvalósítása révén javítsák üzleti modelljüket.

A finnországi Uusimaa régióban az ERFA társfinanszírozta a digitális ipari 4.0 technológiák kkv-kban való felhasználásának felgyorsítását célzó „[Digi-Flash](#)” projektet. 53 vállalat vett részt a projektben, és indított kutatási és fejlesztési tevékenységeket. Ezek közül 15-ből jött létre olyan új vállalkozás, amely megújulóenergia-megoldásokon vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású megoldások támogatásán alapult. További 17 vállalat fejlesztett ki új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékeket.

A magyarországi Budapest városában működő egyedülálló és innovatív [Mad Scientist Brewery](#) a Covid19 gazdasági hatásainak enyhítése és technológiáinak fejlesztése céljából részesült ERFA-támogatásban. Az új technológiák lehetővé teszik a Mad Scientist számára, hogy lépést tartson az IPA söripari ágazat gyors ütemű innovációival, és javítsa versenyképességét a nemzetközi piacokon.

Az észak-rajna-vesztfáliai (Németország) székhelyű KUNKEL + Partner számára nyújtott ERFA-támogatás lehetővé tette az [újrátölthető cink-levegő akkumulátorok](#) továbbfejlesztését. Ez a technológia nagy energiasűrűséget kínál, könnyen újrahasznosítható, és mindenekelőtt nagyon olcsó. Az optimalizált cellát jelenleg kis ipari sorozatban gyártják, és egy 72 cellából álló bemutató példányt hoznak létre, amelynek teljes kapacitása 7,2 kWh. Ezt az észak-rajna-vesztfáliai Steinfurt város önkormányzati közműveinél helyezik majd üzembe, hogy ideiglenesen tárolja a 100 kW csúcsteljesítményű fotovoltikus rendszerből származó többletenergiát.

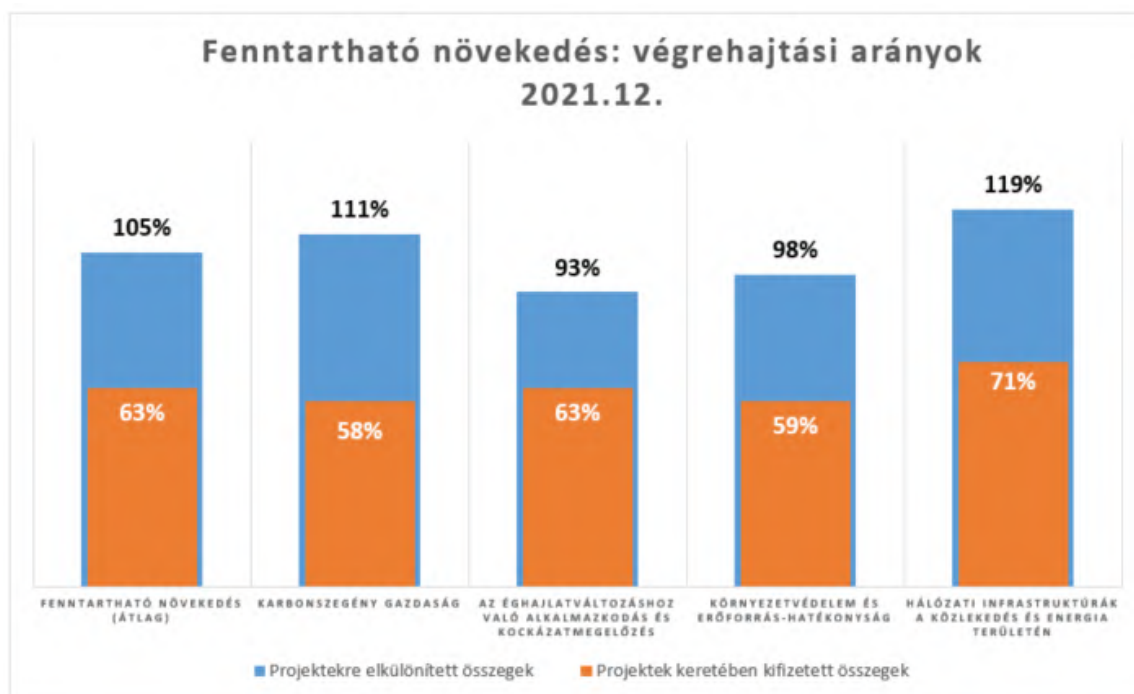
3.2. Fenntartható növekedés

**279 milliárd EUR
a fenntartható**

növekedésre

A klímasemleges, tiszta és körforgásos gazdaságra irányuló beruházások, valamint a környezetbe és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásba történő beruházások támogatásával az esb-alapok jelentősen hozzájárulnak az európai zöld megállapodásban foglalt célok megvalósulásához. A REACT-EU-n keresztül injektált többletforrásoknak köszönhetően a teljes allokáció 279 milliárd EUR-ra nőtt (a 2020 végi 251 milliárd EUR-hoz képest). Ez a teljes költségvetési előirányzat mintegy 38 %-át teszi ki. 2021 végéig 292 milliárd EUR-t különítettek el projektekre (a célzott finanszírozás 105 %-a), a kiadások pedig 174 milliárd EUR-t tettek ki (a tervezett teljes összeg 63 %-a). Az alábbi ábra a négy célkitűzés végrehajtási arányának részletesebb bontását, valamint a fenntartható növekedési csoportnak megfelelő átlagot mutatja be.

A különböző témák között jelentős különbségek vannak a pénzügyi előrehaladás terén. Az elmúlt évben jelentősen felgyorsultak a **közlekedési és energetikai hálózati infrastruktúrákba** történő beruházások. Eddig a teljes tervezett összeg 71 %-át költötték el.

A leggyorsabb előrehaladás az **éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázatmegelőzés** tematikus célkitűzés területén figyelhető meg, amely a kedvezményezettek által már elköltött összegek tekintetében a második helyen áll (63 %). A kiadást illetően a **környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság** a következő, a teljes költségvetés 59 %-át már felhasználták, ami valamivel elmarad a fenntartható növekedési cél átlagától.

A Covid19-válság átmenetileg lelassította az alacsony szén-dioxid-kibocsátási és éghajlat-politikai célokhoz hozzájáruló projektek végrehajtását, mivel az el nem költött forrásokat az egészségügyi és az üzleti ágazat vészhelyzeti intézkedéseire fordították. Ez a tendencia azonban visszajára fordult azáltal, hogy 2021 júniusában a REACT-EU alapokból 50,6 milliárd EUR-t adtak hozzá a meglévő kohéziós politikai programokhoz, hogy támogassák őket a vészhelyzeti intézkedések és a hosszú távú helyreállítás közötti szakadék áthidalásában azáltal, hogy új forrásokat biztosítottak a tagállamok számára a

korábban leállított zöld és digitális projektek újraindításához. 2022–2023-ban várhatóan jelentősen felgyorsul a végrehajtás, mivel e hosszú távú projektek közül sok kiforrottá válik.

Az esb-alapok jelentették a tiszta energiához nyújtott fő uniós közfinanszírozási támogatást. Az energiahatékonyságot az épületek felújítása, a megújuló energiaforrások és az energiahálózatok fejlesztése révén finanszírozták. Ennek köszönhetően több tagállam nagyszabású lakóépület-felújítási programokat vezetett be. Ezeknek köszönhetően több ezer háztartásnak csökkentek az energiaszámlái és nőtt a kényelme. A kkv-k is támogatásban részesültek energiahatékonyságuk javítása, energiaköltségeik csökkentése és versenyképességük javítása érdekében.

Jelentős támogatást nyújtottak továbbá a megújuló energiaforrásokba, például a kék energiába történő beruházások fellendítéséhez, valamint a nap- és szélenergia – például energiaközösségekben és kis méretű létesítményeknél történő – telepítéséhez is. Ez hozzájárult az energiabiztonsághoz, és új munkahelyeket és vállalkozásokat hozott létre az EU-ban a megújulóenergia-ágazatban. Az esb-alapokat kulcsfontosságú villamosenergia- és gázinfrastruktúrákba fektették be, amelyek most döntő szerepet játszanak a működő belső energiapiac biztosításában.

Az éghajlat-politikai intézkedések támogatásának nyomon követése

A Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy támogatja az éghajlat-politikai fellépést azáltal, hogy a 2014–2020-as uniós költségvetés legalább 20 %-át erre a prioritásra fordítja. Az esb-alapok **összességében költségvetésük 26 %-át fordítják éghajlat-politikai célkitűzésekre**. Ezen intézkedések keretében többek között beruházásokra kerül sor a karbonszegény gazdaság, a körforgásos gazdaság, a kockázatmegelőzés, a környezetvédelem, a tiszta városi mobilitás, valamint a kapcsolódó kutatási és innovációs tevékenységek területén.

2021 végén az esb-alapok éghajlat-politikai hozzájárulása eltérő mértékű: az EMVA teljes költségvetési keretének 58 %-áig a Kohéziós Alap teljes keretének 27 %-áig, a teljes ETHA-előirányzat 17 %-áig és a teljes ERFA-előirányzat 18 %-áig terjed. A 3. melléklet részletezi az alapok éghajlat-politikai célokkal kapcsolatos előirányzatait és kiadásait.

Az éghajlat-politikára elkülönített teljes ERFA-allokációt a REACT-EU keretében 2021-ben további 6,7 milliárd EUR-val növelték (a teljes ERFA-allokáció 17 %-a), így a teljes ERFA-előirányzat 39,3 milliárd EUR-ra növekedett.

A kohéziós politika éghajlat-politikai fellépéseinek nyomon követéséről a kohéziós nyílt hozzáférésű adatok portál [éghajlat-nyomonkövetési eszközében](#) tájékozódhat.

2021 végéig a következő konkrét eredmények születtek:

- a megújulóenergia-termelési kapacitás 8 800 MW-tal bővül, amelyből 3 600 MW már megvalósult, ami az előző évhez képest 33 % növekedést jelent,
- 754 000 háztartásban fog javulni az épület energiahatékonysága; 2021 végére ez már 460 000 háztartásban bekövetkezett (ami közel 91 000-rel több a 2020-as év végére elért eredménynél),

- a középületek energiafogyasztása évente 7,8 terawattórával csökken, amelyből évente 2,6 terawattórát már megtakarítanak,
- az árvízvédelmi intézkedések közel 34 millió ember sebezhetőségét csökkentik, ebből 21,7 millió embert a támogatott beruházások miatt már kevésbé fenyeget árvíz kockázat,
- az előrelépés folytatódott a mezőgazdasági és erdőterületek jobb kezelése révén a szénmegkötés és -megőrzés, valamint a mezőgazdaságban az üvegházhatást okozó gázok és az ammónia kibocsátásának csökkentése tekintetében. 2021 végén az EU már túl is lépte a 2025-ös célkitűzéseit ezeken a területeken,
- 1,7 milliárd EUR-t – azaz a halászati és akvakultúra-ágazatnak lekötött teljes ETHA-támogatás közel 35 %-át – különítették el a környezet – például a Natura 2000 területek védelme révén történő – megőrzésére és védelmére, valamint az erőforrás-hatékonyság előmozdítására és a hulladék mennyiségének csökkentésére.

Az alábbiakban néhány példa található arra, hogy mi részesült finanszírozásban ezen a tematikus területen.

Példák a fenntartható növekedéshez hozzájáruló, esb-alapok által finanszírozott projektekre:

A Kohéziós Alap 114 millió EUR-t különített el 23 elektromos meghajtású (villamos)vonatnak a lettországi Riga nagyvárosi területe részére történő beszerzésére. Az [új villamos személyszállító vonatoknak](#) köszönhetően várhatóan évi 2,7 millióval nő az utasok száma, váltás történik a kevésbé fenntartható közlekedési módokról, csökkennek az ingázási idők, nő a biztonság és a megközelíthetőség.

A hamburgi (Németország) székhelyű „[Peute Energy Center](#)” projekt az ipari hulladékhő felhasználását támogatta a város három kerületének hőellátására. Az épületek ipari hulladékhővel való ellátása révén az ERFA-támogatásnak köszönhetően évente mintegy 8 500 tonna szén-dioxid-kibocsátás kerülhető el.

A Portugália északi régiójában található Vila Real kórházközpontját a Kohéziós Alapból származó támogatással rehabilitálták. Az energiarendszer rehabilitációja hozzájárult az energiafogyasztás racionalizálásához a légkondicionálás, a beltéri és kültéri világítás, a vízmelegítés és a megújulóenergia-rendszerek, például a naphőenergia, a fotovoltaiikus energia és a biomassa tekintetében. Ez a betegek és a személyzet komfortszintjének jelentős javulásához vezetett. A projekt az éves villamosenergia-fogyasztás és a CO₂-kibocsátás jelentős csökkenéséhez vezetett.

Az ETHA pénzügyi támogatást nyújtott a portugáliai [Alga4Food](#) projekthez, amelynek célja, hogy feltárja a portugál partokról származó ehető makroalgák (tengeri algák) előnyeit, és amely előmozdítja a fenntartható módon előállított makroalgáknak a portugál családi főzések során történő használatát. Az Alga4Food csapat a tudomány és a gasztronómia világát egyesíti, és a tengeri algák különféle típusait elemzi avégett, hogy megismerje azok ízét és tápértékét, továbbá innovatív módszereket talál ennek a portugál konyhaművészetben való felhasználására.

A [MegaWattBlue projekt](#) ambiciózus kihívása a tengeri energia felhasználásának optimalizálása a helyi lakosok villamosenergia-fogyasztásának fedezése, valamint a tiszta energiára és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés érdekében. Az

ERFA által támogatott projekt lehetővé tette egy második generációs árapály-generátor kifejlesztését és tesztelését a franciaországi Bretagne-ban, természetes környezetben. A prototípus a hagyományos árapály-generátorokhoz képest 2,5-szer nagyobb villamosenergia-termelést tesz lehetővé.

Az [Angelic Gardens](#) (Anielskie Ogrody) projekt, amely az EMVA által társfinanszírozott lengyelországi projekt, segített abban, hogy a nulláról indulva kis ökológiai családi gazdaságok jöjjenek létre, és támogassák őket a biozöltségek, biogyümölcsök, biofűszernövények és biovirágok termesztésében. A projekt gyakorlati műhelytalálkozók útján megvalósított oktatást és online iránymutatást foglalt magában, és azt nemzeti szintre emelte. Emellett arra ösztönözte a helyi és nemzeti közösségeket, hogy működjenek együtt az iskolásoknak és időseknek szánt kis méretű termőterekkel.

Az ERFA társfinanszírozta egy 55 km hosszú földgázvezeték építését a Lengyelország déli részén található Śląskie (Szilézia) régióban. A [Tworóg–Tworzeń gázvezeték](#) az észak–déli gázfolyosó nyugati ágának része. A Świnoujście-ban található cseppfolyósítottföldgáz-terminált köti össze a balti vezetékkel – Lengyelországon, Csehországon, Szlovákián és Magyarországon keresztül – és a horvátországi LNG-terminálig vezet.

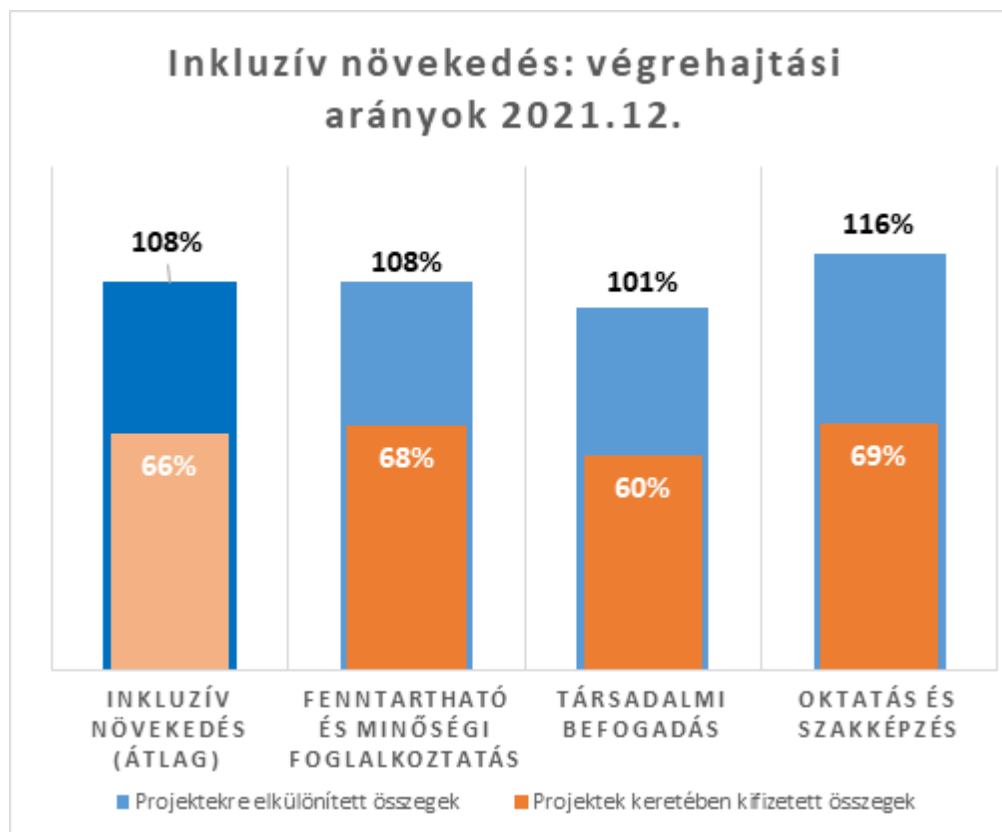
Az ERFA támogatta a [görög–bolgár gáz-rendszerösszekötő](#) építését Bulgáriában. A rendszerösszekötőnek 2022. október 1-jén kezdődött meg a kereskedelmi célú üzemen tartása, összesen 182 km hosszúsággal és 3 milliárd köbméter/év műszaki kapacitással, valamint az átviteli kapacitás növelésének lehetőségével. A jelenlegi geopolitikai körülmények között ez a stratégiai infrastrukturális projekt az EU energiaellátási stratégiai autonómiájának, valamint a források és útvonalak diverzifikálásának fontosságát jelképezi.

3.3. Inkluzív növekedés

Az inkluzív növekedésbe történő beruházások a teljes finanszírozás mintegy 24 %-át teszik ki. 173 milliárd EUR áll rendelkezésre a három érintett célkitűzésre: **fenntartható minőségi foglalkoztatás**, (57 milliárd EUR), **társadalmi befogadás** (71 milliárd EUR) és **oktatás és szakképzés** (45 milliárd EUR).

173 milliárd EUR
az inkluzív
növekedésre

A Covid19-válság a társadalom egészét érintő hatásai különbözőképpen érintették az embereket. Az EU szociális menetrendje a szociális jogok európai pillérével együtt minden eddiginél fontosabb szerepet játszik a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítésében, valamint abban, hogy az európai gazdaságok és társadalmak befogadóbbak, fenntarthatóbbak, reziliensebbek legyenek, és jobban felkészüljenek a zöld és digitális átállás kihívásaira és lehetőségeire. A jelenlegi kritikus helyzetben az esb-alapok a strukturális reformokat támogatják, többek között a közszolgáltatások korszerűsítését, a fiatalok foglalkoztatásának ösztönzését, valamint a szegénység és az egyenlőtlenségek csökkentését.

Az ESZA továbbra is támogatást nyújt a most nehézségekkel küzdő valamennyi európai polgárnak egy szociálisabb Európa megteremtése érdekében. E célból előmozdítja a szociális szolgáltatásokat, a foglalkoztatás fenntartását, a kiszolgáltatott csoportok és mások támogatását, például a csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása, az egészségügyi dolgozók kiegészítő bérezése, informatikai felszerelések, védőeszközök és a kiszolgáltatott csoportoknak biztosított szolgáltatások révén. A menekültek támogatása révén hozzájárul az ukrajnai háború hatásainak kezeléséhez is.

2021 végére a **foglalkoztatási lehetőségek javítását** célzó projektek a következőket érték el:

- Az ESZA és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés (IFK) forrásaiból 55,2 millió résztvevőt támogattak, köztük közel 19,9 millió munkanélkülit és 20,9 millió inaktív résztvevőt.
- Az ESZA és az IFK támogatásának köszönhetően 6,4 millió ember talált munkát.
- A résztvevők 47 %-a volt alacsony képzettségű; 14,5 %-uk volt migráns, külföldi háttérű vagy kisebbséghez tartozó.
- A támogatott tevékenységekben uniós szinten csaknem egyenlő arányban vettek részt a nők és a férfiak (52,9 %-uk nő).

Az **IFK** továbbra is fontos finanszírozási támogatást nyújtott a fiataloknak a jogosult tagállamokban. A kezdeményezés megvalósítása jó ütemben halad: 2021 végéig 11,9 milliárd EUR-t különítettek el 247 000 projektre. A bejelentett kiadások megbízható gyakorlati végrehajtást mutatnak; 2021 végére körülbelül 3,7 millió fiatal vett részt támogatott intézkedésekben. Ebből:

- mintegy 2,5 millió résztvevő fejezte be az IFK keretében szervezett programokat; 1,1 millió résztvevő kapott állásajánlatot, illetve további oktatásra, tanulószerveződéses gyakorlati képzésre vagy gyakornoki képzésre vonatkozó ajánlatot, valamint
- mintegy 1,8 millió résztvevő részesült oktatásban vagy képzésben, szerzett képesítést vagy rendelkezett munkaviszonnyal, beleértve az önfoglalkoztatást is, az IFK által támogatott beavatkozások eredményeként.

A **társadalmi befogadás** területén, amelyet az ESZA támogat a legnagyobb mértékben, eddig csaknem 62 milliárd EUR értékű projekt kiválasztására került sor. 2021 végére 3,6 millió fogyatékossgal élő résztvevő, 8 millió migráns, külföldi háttérű résztvevő vagy kisebbséghez tartozó résztvevő, illetve 10,3 millió egyéb hátrányos helyzetű személy kapott segítséget a foglalkoztatási esélyei javítására és a munkaerőpiacra való belépéshez szükséges megfelelő készségek elsajátítására. Az ERFA keretében nyújtott uniós támogatás eredményeként a gyermekgondozási és oktatási infrastruktúra kapacitása 19,7 millió főre bővült, és most már Unió-szerte 53 millió ember élvezi a jobb egészségügyi szolgáltatások előnyeit.

Az EMVA több mint 175 000 olyan műveletet támogatott, amelyek a vidéki térségekben javították a társadalmi befogadást. Támogatást nyújtott a saját helyi fejlesztési stratégiáikat végrehajtó helyi vidéki közösségeknek is. Több mint 3 650, helyi fejlesztési stratégiáikat végrehajtó helyi akciócsoport az EU vidéki lakosságának 64 %-át fedi le, és egy adott területen összehozza az állami, magán- és civil társadalmi érdekelt feleket.

Az **oktatás és képzés terén** kiválasztott projektekre 52 milliárd EUR került elkülönítésre. 2021 végére – az ESZA és az IFK támogatásának köszönhetően – 25,9 millió alacsony képzettségű személy kapott támogatást, 8,8 millióan szereztek képesítést, és 2,6 millióan vettek részt oktatásban és képzésben.

Példák az inkluzív növekedéshez hozzájáruló, esb-alapok által finanszírozott projektekre:

Egy innovatív litván induló vállalkozás kifejlesztette a [Mindletic](#) alkalmazást a fizikai és érzelmi egészség megerősítésére. Az alkalmazás segít a felhasználóknak meghatározni érzelmi állapotukat, figyelembe véve az energiaszintet és a hangulatot. A Mindletic csapat az anonimizált adatok felhasználásával megpróbálja megállapítani a felhasználó érzelmi egyensúlyát. A Mindletic alkalmazást képesített pszichológusokkal és a mentális egészséggel foglalkozó szakmai szervezetekkel közösen hozták létre.

A franciaországi Felső-Normandiában (Haute-Normandie) az építőipari és közmű- és közületi ágazat négy képzési központja „CFA numérique” vagy „tanulószerveződéses tanulók digitális képzése” címmel közös projektet hajtott végre, amelynek célja az oktatási erőforrások dematerializációja. Ez számos együttműködési platform létrehozásához vezetett a digitális oktatási tartalmak terjesztése és az ismeretek megosztása céljára, valamint adatmodellezési és kiterjesztett valóságon alapuló berendezések kiépítését eredményezte. Ezek az erőforrások lehetővé tették a duális gyakorlati képzésben részt vevők képzésével kapcsolatos fejleményekhez való jobb igazodást. A projekt 631 millió EUR-t kapott az ERFA-ból.

Az ERFA 10 különálló lakás létrehozását társfinanszírozta a lengyelországi Zamość városában, a lengyel-ukrán határ közelében. A CARE által támogatott projekt részeként az épületet átalakították az Ukrajnából az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni

támadását követően menekülő személyek (különösen a gyermekes nők) elszállásolása céljára. Az épületet olyan szociális funkciók ellátására is felszerelték, mint például a gyermekeknek szánt játszószooba egy multimédiás ülésteremmel rendelkező integrációs központ, mosó- és szárítóhelyiségek, a projekt résztvevőit támogató szakemberek (pszichológusok, oktatók, ügyvédek stb.) számára fenntartott dolgozószobák.

Ausztriában a vállalatok most ingyenes tanácsadásban részesülhetnek, hogy segítséget kapjanak a nemek közötti szakadék felszámolásához az ESZA által támogatott „100 Percent” („100 százalék”) projekt keretében. A projekt támogatja a vállalatokat abban, hogy átlátható javadalmazási rendszereket alakítsanak ki, és elismerjék és javítsák a nők munkahelyi lehetőségeit. A „100 Percent” („100 százalék”) projekt mellett, hogy felhívja a figyelmet a nemek közötti bérszakadékra, megmutatja a vállalkozásoknak, hogy a munkaerő sokszínűségének jobb kihasználása hogyan tudja előmozdítani az innovációt és a rezilienciát. A konzultációs modell rugalmasan igazítható az egyes vállalatok igényeihez, és szakmai adatelemzést, cselekvési tervek kidolgozását és a végrehajtás során nyújtott támogatást foglal magában. A munkavállalók vezetői tanácsadást, pályaválasztási tanácsadást és egyéb támogatást kaphatnak.

Több mint 9 000 ukrán menekült fog részesülni a „Solidarity” [„Szolidaritás”] elnevezésű bulgáriai projekt által nyújtott szolgáltatásokból. Az ESZA és a REACT-EU támogatásával a „Solidarity” projekt célja, hogy ukránokat segítsen a bolgár életbe való beilleszkedésben azáltal, hogy megkönnyíti számukra, hogy a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálaton keresztül munkát találjanak. A projekt pszichológiai támogatást, személyre szabott pályaaorientációt és bérleti támogatást is nyújt.

3.4. Az intézményi kapacitás bővítése és hatékony közigazgatás

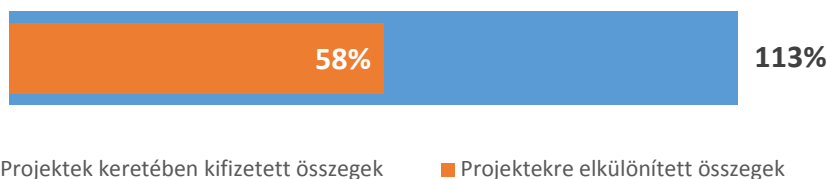
**6,4 milliárd EUR
a hatékony
közigazgatás
céljára**

6,4 milliárd EUR-t különítettek el az intézményi kapacitást és reformokat célzó projektekre. 2021 végéig a becslések szerint 7,2 milliárd EUR-t különítettek ilyen projektekre, ami a tervezett összeg 113 %-át teszi ki. A ténylegesen elköltött összeg elérte a 3,7 milliárd EUR-t (ami a teljes tervezett kiadás 58 %-a). Ezt az erőfeszítést az esb-alapokon kívül kiegészítette a strukturálisreform-támogató program által nyújtott támogatás, amely program az időközben végrehajtott átalakítás óta Technikai Támogatási Eszköz néven fut ⁽¹²⁾.

Az oktatással, az egész életen át tartó tanulással, a képzéssel, valamint a foglalkoztatás- és szociálpolitikával foglalkozó érdekelt felek kapacitásépítését célzó ESZA-projektek végrehajtása jelentősen nőtt, a 2020 végi 60 %-os projektkiválasztási arány 2021 végére 86 %-ra emelkedett.

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/240 rendelete (2021. február 10.) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.). Elérhető az alábbi címen is: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/240>

Hatékony közigazgatás: végrehajtási arány 2021.12.

E célkitűzés keretében:

- az ESZA 840 000 résztvevőt támogatott,
- az ESZA 3 000 olyan projektet támogatott, amelyek a nemzeti, regionális vagy helyi közigazgatásra, illetve közszolgáltatásra irányultak.

Példák az intézményi kapacitás megerősítéséhez hozzájáruló, esb-alapok által finanszírozott projektekre:

Az [e-geodesia projekt](#) a lengyelországi Lubelskie (Lublin) vajdaság területének 38,75 %-ára terjedt ki 32 millió EUR értékű ERFA-finanszírozással. Adatokat és dokumentumokat gyűjtöttek, és kartográfiai erőforrásokat digitalizáltak annak érdekében, hogy online szolgáltatásokat nyújtsanak a nyilvántartások, fájlok és kataszteri térképek adatmegosztásához kapcsolódóan.

Az ESZA-támogatásnak köszönhetően a máltai közalkalmazottakat arra ösztönözték, hogy tanuljanak a térinformatikai technológiáról, valamint a földrajzi adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról. Az ilyen típusú technológia egyre fontosabb eszköz a közszolgálatok számára, mivel jobban tudja támogatni a politikaalkotást és a döntéshozatalt. Ez hozzá fog járulni a máltai közalkalmazottak kapacitásának és szakértelmének növeléséhez.

3.5. Terület- és városfejlesztés

A 2014–2020-as időszakban körülbelül 32 milliárd EUR-t irányoztak elő az integrált területfejlesztés és a fenntartható városfejlesztés céljára a fenti szakaszokban bemutatott kulcsfontosságú célkitűzések keretében. A stratégiák véglegesítésében és a decentralizált végrehajtási eljárások kialakításában tapasztalható késedelmek lassú kezdethez vezettek. A kohéziós politika keretében a projektek céljára 2021 végéig 31,5 milliárd EUR került elkülönítésre, amely a tervezett előirányzat 99 %-a. A projektek továbbá gyorsabb kiadásiszint-növekedést generáltak, és a kiadások 2021 végére elérték a tervezett előirányzat 52 %-át (17 milliárd EUR), ami növekedést jelent a 2020 végi 39 %-hoz képest, de jelentősen elmarad a 62 %-os átlagos kiadási aránytól.

**32 milliárd EUR
a terület- és
városfejlesztésre**

Az integrált fejlesztési stratégiák keretében kiválasztott projektek révén a következők valósulnak meg:

- 46 millió négyzetméternyi, a nyilvánosság számára hozzáférhető felújított vagy újonnan létrehozott városi nyílt terület,
- 3,3 millió négyzetméternyi felújított vagy újonnan épített középület és több mint 26 000 felújított lakás.

A pénzügyi végrehajtással összhangban a végrehajtás lemaradásban van, és a célértékek 43–52 %-a között mozog.

Példák a terület- és városfejlesztéshez hozzájáruló, esb-alapok által finanszírozott projektekre:

Az andalúziai Cádizban (Spanyolország) az ERFA 100 szociális lakás felújítását társfinanszírozta. A projekt célja az energiahatékonyság javítása, az épületek, az infrastruktúra és a közszolgáltatások szén-dioxid-kibocsátásának csökkentése, valamint a lakossági ágazat végsőenergia-fogyasztásának 15 %-os csökkentése.

Az ERFA által társfinanszírozott „[Discovery Passage](#)” projekt a dél-lengyelországi Małopolska (Kis-Lengyelország) vajdaságban található Tarnów (Tarnó) komplex városrehabilitációs projektjének része. Az új tudományos és technológiai központ különböző módokon nyújt tájékoztatást a Tarnóhoz kapcsolódó legfontosabb felfedezésekről, találmányokról és azok szerzőiről. A központ célja a város fejlesztése és népszerűsítése az oktatás, a tudomány, a technológia és a vállalkozói lét területén, valamint együttműködés kezdeményezése ezen ágazatok között.

3.6. Területi együttműködés

13 milliárd EUR a területi együttműködésre

Az ERFA határokon átnyúló, transznacionális és interregionális együttműködésbe beruházó területi együttműködési programokat támogat. Ezekre a programokra a tervezett előirányzatból mintegy 13 milliárd EUR jut, míg 2021 végéig már 13,4 milliárd EUR-t különítettek el projektekre. E projektek 8 milliárd EUR összegű kiadást generáltak (a tervezett összeg 64 %-a). Az együttműködési programok pénzügyi végrehajtása összhangban volt a nemzeti/regionális programok végrehajtásával 2021 végén.

A területi együttműködési programok egyes eredményei beleszámítanak a fő beruházási témák szerinti összesített mutatókba, míg néhány külön mutató méri a támogatott projektek együttműködési aspektusát:

- több mint 33 000 vállalkozás vett részt határokon átnyúló, transznacionális vagy régiók közötti kutatási projektekben,
- körülbelül 100 000 ember vett részt közös helyi foglalkoztatási kezdeményezésekben és közös képzésekben,
- 165 000 fő élvezhette a határokon átnyúló mobilitási kezdeményezések előnyeit.

Példák a területi együttműködés támogatásához hozzájáruló, esb-alapok által finanszírozott projektekre:

Mivel az éghajlatváltozás hatása nincs tekintettel a határokra, az Interreg-projektek egy sor, az éghajlatváltozás mérséklésére és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára irányuló intézkedést terjesztettek elő. Az Ausztria és Magyarország közötti együttműködési program 13 millió EUR értékben finanszírozott árvízvédelmi projekteket. A legfigyelemreméltóbb a [SEDDON II](#) projekt, amely a Duna folyón az ökológiai állapot javítása és az árvíz kockázat elhárítása érdekében támogatja a folyóvízi üledékkezelést.

A [Csehország és Lengyelország közötti együttműködési program](#) szintén az árvízvédelem és az árvízre való felkészültségi intézkedéseket támogatta. A beavatkozások növelik a válsághelyzeti, különösen az árvízi fellépésre való, határokon átnyúló felkészültséget.

4. A TAGÁLLAMOK ÁLTAL VÉGZETT ÉRTÉKELÉSI MUNKA

Az elmúlt évben a tagállamok több forrást különítettek el az esb-alapok által támogatott intézkedések hatásának és végrehajtásának értékelésére.

A tagállamokban végzett értékelések megállapításai jellemzően nagyon specifikusak a támogatott intézkedések helyi kontextusára nézve. Ugyanakkor értékes betekintést nyújtanak, amely segíthet a fellépések és a projektek a 2014–2020-as programozási időszak utolsó részében történő kiigazításában és, ami még fontosabb, a 2021–2027-es programok új intézkedéseinek megtervezésében.

Az elvégzett értékelések általában véve kedvező eredményeket mutattak ki a támogatott területeken, továbbá azt mutatják, hogy az intézkedések és a projektek eredményesen támogatták az embereket és a kkv-kat, és mind a köz-, mind a magánszervezetek számára előnyösek voltak. Eddig csak kevés értékelés foglalkozott azzal, hogy a Covid19-világjárvány hogyan érintett egyes ágazatokat és programozási döntéseket. Az ezen elemeket, valamint a legutóbbi menekült- és energiaválságra válaszul bevezetett egyéb intézkedéseket vizsgáló értékelések száma a jövőben várhatóan növekedni fog.

Az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum további részleteket tartalmaz az esb-alapokból támogatott programokról a tagállamok és a Bizottság által elvégzett értékelések megállapításairól.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

**Stabil
keretrendszer
dinamikus
környezetben**

Az elmúlt években több válság is felütötte a fejét és akumulálódott: kezdve az egészségügyi válságtól az Ukrajna orosz megszállása által előidézett energiaválságig és a hosszú távú éghajlatváltozási válságig. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz mellett kohéziós politikai kezdeményezések sorozata (pl. 2020-ban a CRII, 2021-ben a REACT-EU, 2022-ben a CARE és a FAST-CARE) szemlélteti, hogy az esb-alapok hogyan igazodtak és igazodnak továbbra is a veszélyhelyzetekre való reagáláshoz. Ezek a kezdeményezések lehetővé tették az esb-alapok számára, hogy e példa nélküli válságok kezelésével egyidejűleg megvalósítsák stratégiai küldetésüket.

Mind az uniós tagállamok, mind az Európai Bizottság gyorsan hozzáigazították kiadási programjaikat az új realitásokhoz, ami azt mutatja, hogy az alapok alkalmazkodni tudtak az előre nem látható eseményekhez és körülményekhez, és reagálni tudnak azokra. Ugyanakkor az esb-alapok továbbra is strukturális, kiszámítható támogatást nyújtottak, segítve a polgárokat abban, hogy magas színvonalú és megbízható közszolgáltatásokhoz férjenek hozzá, és segítve a régiókat és a vállalkozásokat abban, hogy a zöld és digitális átállás kihívásait a versenyképesség új forrásainak eszközeként használják fel, valamint a munkavállalókat azoknak a készségeknek a megszerzésében, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy produktívabbak legyenek és jobb munkahelyekhez férjenek hozzá.

Összességében a Covid19-világjárvány 2020. évi kezdete óta a kohéziós politika több mint 160 milliárd EUR-t biztosított a tagállamoknak a reziliencia növelésére, valamint a társadalmi és regionális konvergencia fellendítésére.

Az EU folyamatosan hangsúlyozta az energiahatékonysági intézkedések, a megújuló energiaforrások fejlesztése és a piaci integráció energiabiztonságunkra gyakorolt kedvező hatását. Az esb-alapok voltak az EU fő eszközei a tiszta energia, különösen az energiahatékonyság, ideértve az épületek felújítását, valamint a megújuló energiaforrások és az energiahálózatok fejlesztését is, közfinanszírozási támogatására. E tekintetben a kohéziós politika segítette a tagállamokat és a régiókat az energiaszegénység kezelésében, a háztartások energiaszámláinak csökkentésében, miközben csökkentette az ÜHG-kibocsátást és fenntartható munkahelyeket teremtett az építőipari és építési ágazatban. Oroszország Ukrajna elleni inváziója csak megerősítette az energiabiztonság kritikus fontosságát és a klímasemleges gazdaságra való átállás szükségességét.

A programok végrehajtása jól halad, és a kiadások 2020-ban és 2021-ben jelentősen felgyorsultak, ami folyamatos pozitív fejlődést mutat. A pénzügyi végrehajtásra vonatkozó legfrissebb, 2022. szeptember 30-i adatok azt mutatják, hogy a programozási ciklus végének közeledtével a végrehajtás üteme gyorsul. Fontos a fennmaradó források gyors és megfelelő felhasználása mind a növekedés serkentése és a munkahelyteremtés, mind pedig a Covid19, valamint az ukrajnai válság és annak az energiaárakra gyakorolt közvetlen és közvetett hatásainak kezelése érdekében.

A 2021–2027-es időszakban a kohéziós politika keretében rendelkezésre álló 370 milliárd EUR továbbra is a munkahelyteremtésbe és a növekedésbe történő kulcsfontosságú beruházásokat célozza, a befogadóbb Európára és a zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra összpontosítva.

Az esb-alapok továbbra is hatékony eszközt jelentenek az emberek és a kkv-k megsegítésére. A kohéziós politika bebizonyította, hogy erős kapacitással rendelkezik az elmúlt évben az EU-t sújtó különféle válságokra való reagálásra, ugyanakkor továbbra is elkötelezett az uniós régiók közötti egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló hosszú távú célkitűzés, a társadalmi és területi konvergencia előmozdítása, valamint a zöld és digitális kettős átállás gyors előmozdítása mellett.